

Jutrzenka

Bądź z serca pozdrowiona ojczysta święta mowo!

**POLONIJNE SPOTKANIA
ŚWIĄTECZNO-NOWOROCZNE**

s. 4

**JUBILEUSZ PRZEDSZKOLA NR 89
„JASKÓŁKA” W KISZYNIOWIE**

s. 20

FESTIWAL KOŁĘD POLSKICH W BIELCACH

s. 18

Fundacja
POMOC POLAKOM
NA WSCHODZIE
im. Jęka Olszewskiego

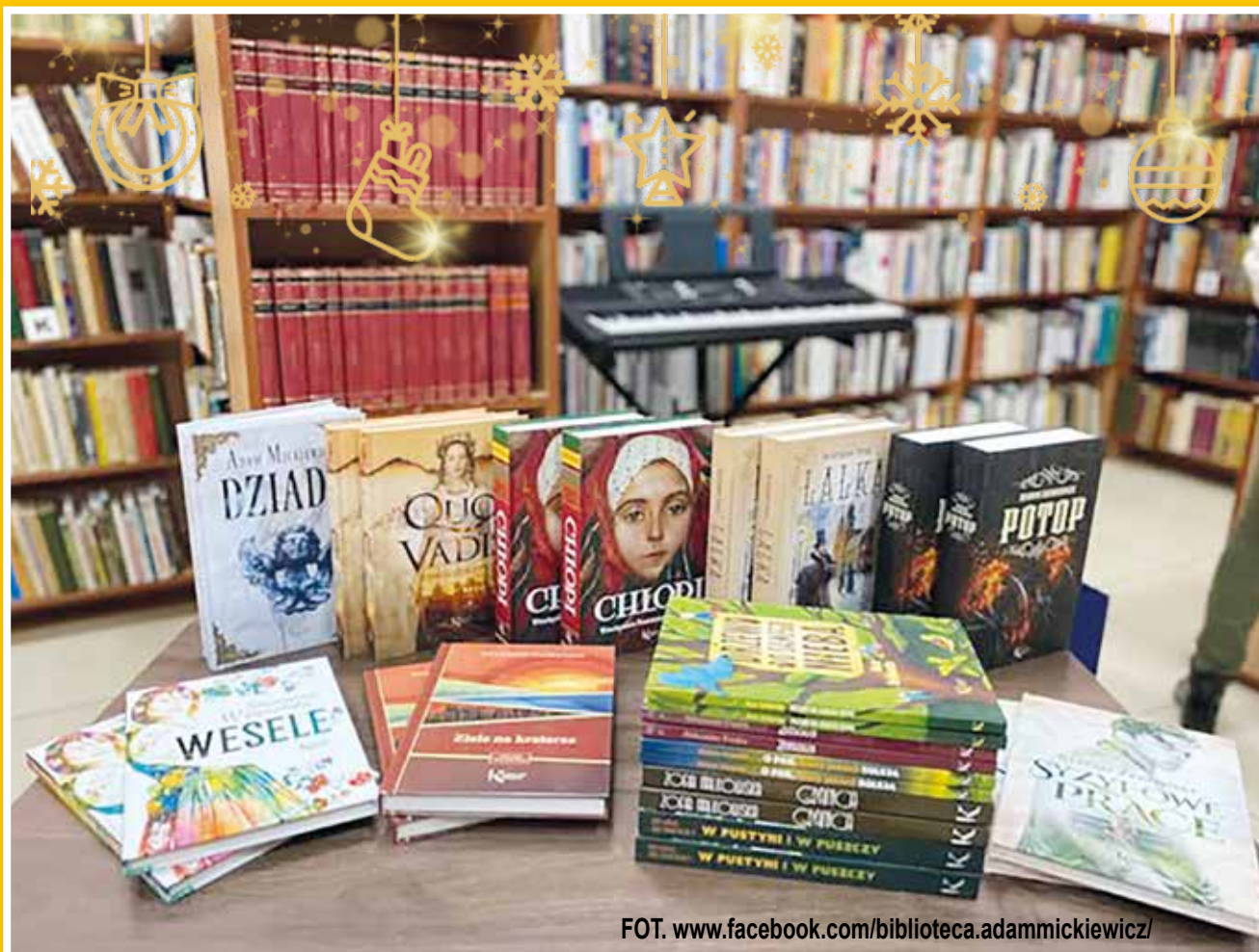
**WITAMY
NOWY ROK**

2025

“ Kultywowanie i promowanie pięknej polszczyzny, szczególnie poza granicami kraju, zasługuje na najwyższe uznanie. W języku polskim wyrażamy bowiem szacunek dla naszego bogatego dziedzictwa, które nie przetrwałoby w postaci, jaką znamy dzisiaj, gdyby nie troskliwe pielęgnowanie ojczystej mowy.

Agata Kornhauser-Duda

FOT. www.facebook.com/biblioteka.adammickiewicz/

Pierwsza Dama Agata Kornhauser-Duda podczas wizyty w Republice Mołdawii w listopadzie 2024 roku przekazała książki w języku polskim dla Biblioteki im. Adama Mickiewicza w Kiszyniowie. W darowiźnie znajdują się prace najwybitniejszych polskich pisarzy, w tym zbiór książek, objętych 13 edycjami akcji Narodowe Czytanie.

Miesięcznik z kwartalnym dodatkiem
AFISZ POLSKO-MOŁDAWSKI

Ukazuje się od listopada 1996 r.
Zarejestrowany 2 maja 2007 r.
w Ministerstwie Sprawiedliwości
Republiki Mołdawii

Adres do korespondencji:

Redakcja „Jutrzenki”
skr. poczt. 983
MD-3101 Bălți MOLDOVA

e-mail:

redakcja.jutrzenka@gmail.com

www.jutrzenka.md

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych, zastrzega sobie prawo redagowania i skracania nadesłanych tekstów, także odmowy publikacji bez podania przyczyny. Nie ponosi odpowiedzialności za treść zamieszczonych reklam i ogłoszeń. Poglądy i opinie zawarte w artykułach mogą być niezgodne ze stanowiskiem redakcji.

Redaktor naczelny

Helena Usowa

Zespół redakcyjny:

Wanda Burek
Elena Dudari
Anna Gaydamowicz-Mazur
Ałła Klimowicz
Stefan Ladryk
Zofia Nieczaj
Anna Plutecka
Elena Pumnea
Tatiana Zalewska

Współpraca:

Natalia Barwicka
Jolanta Domek-Tobolska
Anna Dubiel
Alina Kovalenko
Aleksy Ladryk

Redaktor strony internetowej

Małgorzata Kiryłłowa

Druk: Logo-Design, Chișinău

ISSN 1857-324X

9 771857 324007

W NUMERZE

- **Temat z okładki.** Magiczne święta ze świętym Mikołajem 4
- **Kronika polonijna:**
  - Paka dla rodaka. Płock dla Polonii 6
  - Tradycja świątecznych prezentów 7
  - Prezenty na Mikołaja dla Naddniestrzan 8
- **Wiadomości polonijne:**
  - Wyjątkowy koncert dla Seniorów 9
  - Wielokulturowa Wigilia Bożego Narodzenia w mołdawskich Sorokach 10
- **Spotkania z Mołdawią.** W poszukiwaniu świata wartości innego człowieka 12
- **Szkic do portretu.** Łukasz Leon Pawlikowski 13
- **Newsy dla Polonii:**
  - Konkurs „Być Polakiem” 14
  - Patroni Roku 2025 14
- **Wiadomości polonijne:**
  - Finał XXXIII Konkursu Recytatorskiego im. Adama Mickiewicza „Kresy” 15
  - Kolęda płynie z wysokości i uczy miłości... 18
  - Jubileusz 60-lecia Przedszkola Nr 89 „Jaskółka” w Kiszyniowie 20
  - Świąteczny koncert w Komracie 21
  - Spotkanie oplatkowe w Kiszyniowie 24
- **Pożegnanie.** Nie żyje Polina Statkiewicz (1938-2025) 26
- **Nowości** 26
- **Zakochaj się w Polsce.** Zamek Bobolice 26

ZDJĘCIA NA OKŁADCE:

- Zespół taneczny „Krakowiaczki” w Centrum Rozwoju i Przedsiębiorczości Polska - Mołdawia w Kiszyniowie (autor: Alexei Vilicinschii)
- Polonusi w Centrum Języka i Kultury Polskiej „Jasna Góra” w Tyraspolu (autor: Valeria Barnovskaya)

Zadanie współfinansowane ze środków Kancelarii Senatu w ramach sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą w 2025 roku

Publikacja wyraża jedynie poglądy autorów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Senatu RP oraz Fundacji Pomoc Polakom na Wschodzie im. Jana Olszewskiego.

Kiedy w kalendarzu zbliża się data 6 grudnia, wszystkie dzieci w Polsce nie mogą doczekać się spotkania ze świętym Mikołajem.

Mikołajki to święto na cześć św. Mikołaja – biskupa z Miry, który zasłynął z pomocy ubogim i licznych aktów dobroczynności. Historia św. Mikołaja wywodzi się z IV wieku, kiedy to Mikołaj znany był ze swojego miłosierdzia i hojności. Obecnie mikołajki to kontynuowanie tej tradycji, ale w nieco zmieniony sposób.

Osoba św. Mikołaja i legendy z nim związane w pewnym momencie stały się częścią tradycji bożonarodzeniowej. Mikołaj przynosi prezenty nie tylko 6 grudnia, ale także w Wigilię, a ponieważ ma dużo pracy jednej nocy, ma swoich zastępców i zastępczynie. W Wigilię prezenty przynoszą również: Gwiazdka (Dolny Śląsk), Gwiazdor (Wielkopolska, Kaszuby i Kujawy), Dzieciątko Jezus (Śląsk), Aniołek (Małopolska i Śląsk Cieszyński), Dziadek Mróz (Podlasie).

Magiczne święta ze świętym Mikołajem

W grudniowe dni, gdy pierwszy śnieg okrywa ziemię białą pierzyną, a w powietrzu unosi się przecucie bożonarodzeniowych cudów, polskie rodziny na całym świecie przygotowują się do wyjątkowego święta – mikołajek. Ten dzień, obchodzony 6 grudnia, poświęcony jest Świętemu Mikołajowi, patronowi dzieci i podróżników.

W tym roku Stowarzyszenie „Krakowianka” w Kiszyniowie wraz z Centrum Rozwoju i Przedsiębiorczości Polska-Mołdawia zorganizowały niezapomniane święto dla dzieci z polskiej diaspory. Prezes Centrum, Oksana Satirowicz, otworzyła imprezę ciepło witając gości. Podziękowała również sponsorom – Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” im. Jana Olszewskiego oraz Urzędowi Miasta Kiszyniów. Ich pomoc i wsparcie są niezwykle ważne i cenne dla polskiej diaspory dla zachowania polskiego dziedzictwa, kultury i tradycji.

Prawdziwymi gwiazdami spotkania stali się prowadzący – państwo Gordeleanowie. Aleksander Gordelean, który na czas święta wcielił się w samego Świętego Mikołaja, wraz z małżonką Ellą stworzyli atmosferę prawdziwej magii. Ich umiejętność komunikacji z dziećmi zamieniła każdy moment święta w fascynującą przygodę.

Na pięknie udekorowanej sali panowała radość. Młode artystki z grupy „Knopoczki” (kierownik artystyczny Nadieżda Koszek) zadebiutowały uroczym tańcem śnieżynek, a zespół „Krakowiaczki” (kierownik artystyczny Olga Muntianu) zachwycił wszystkich polskimi pieśniami ludowymi i tańcami. Dzieci z entuzjazmem recytowały wiersze, śpiewały polskie kolędy, uczestniczyły w konkursach i quizach.

Święty Mikołaj nie pozostawił bez uwagi starań małych artystów i wręczył wszystkim słodkie prezenty. Święteczny stół, przygotowany przez troskliwe mamy ze stowarzyszenia, ugiął się od tradycyjnych przysmaków. Wszyscy czuli się jak w domu, było smacznie, przytulnie i radośnie! Spotkanie zakończyło się magicznym pokazem eksperymentów naukowych, które zachwyciły zarówno dzieci, jak i dorosłych.

Obecność na spotkaniu radnej miasta Olesji Șirghi podkreśliła znaczenie wspierania przez władze Kiszyniowa społeczności etnicznych i wzmacniania przez nie relacji między kulturami.

Anna Gołub,
prezes Stowarzyszenia „Krakowianki”
zdjęcia: Alexei Vilicinschii, Oxana Satirovici

Projekt został dofinansowany ze środków Kancelarii Senatu RP w ramach konkursu „Polonia i Polacy za Granicą 2024” za pośrednictwem Fundacji Pomoc Polakom na Wschodzie im. Jana Olszewskiego oraz przez Urząd Miasta Kiszyniów.

Zapraszamy do obejrzenia fotorelacji mikołajkowych z różnych miejscowości Mołdawii i dziękujemy Organizacjom za udostępnione zdjęcia!

Paka dla rodaka. Płock dla Polonii

W grudniu z Płocka do Polaków w Mołdawii trafiły paczki z żywnością i ze słodyczami dla dzieci. Był to ósmy już transport w ramach akcji „Paka dla Rodaka”, którą organizuje Fundacja „Przystanek Rodzina”.

Prowadzony w Płocku charytatywny projekt „Paka dla Rodaka” ma na celu pomoc materialną przed świętami Bożego Narodzenia oraz podtrzymywanie więzi z polską diasporą poza granicami

kraju. Do udziału w akcji zgłaszają się instytucje, placówki oświatowe, parafie i indywidualni darczyńcy.

Zakończenie akcji „Paka dla Rodaka” stanowi moment, który pozostaje w pamięci obdarowanych na długo. Wolontariusze odwiedzili Dom Polski w Bielcach oraz Centrum Kultury w Głodianach. Gościli również w domach Polaków z Bielc, Styrczy i Głodian i przekazali świąteczne paczki. Reakcje obdarowanych rodzin były wzruszające

– lzy radości, uściski dłoni i słowa wdzięczności wyrażały więcej niż jakiegokolwiek słowa. Przekazana pomoc nie ograniczała się jedynie do wsparcia materialnego, ale była również wyrazem dobroci serc, przypominając o znaczeniu dzielenia się w trudnych chwilach. Dzięki tej inicjatywie pomoc dotarła do osób, które w tym czasie najbardziej jej potrzebowały. (lg)

Na przyjazd Mikołaja dzieci z Domu Polskiego w Bielcach przygotowały krótki montaż muzyczno-poetycki. W czasie występu pięknie recytowały, śpiewały i tańczyły.

Tradycja świątecznych prezentów

Dzięki inicjatywie Stowarzyszenia „Polska Wiosna w Mołdawii” w Kiszyniowie w grudniu 2024 roku w ramach projektu „Święty Mikołaj w gronie Polonii Kiszyniowskiej” przeprowadzono warsztaty handmade pt. „Prezenty od Świętego Mikołaja”, w których młodzi uczestnicy rozwijali swoje zdolności manualne, przygotowując ozdoby bożonarodzeniowe. Dzieci zostały obdarowane słodkimi prezentami od Świętego Mikołaja.

Jednym z kluczowych działań projektu było przygotowanie i rozdanie paczek żywnościowych dla seniorów polskiego pochodzenia, w których znalazły się produkty spożywcze oraz kartki z życzeniami świątecznymi. Wzruszenie i wdzięczność obdarowanych pokazały, jak ważna jest troska historycznej ojczyzny dla jej rodaków.

Projekt został przeprowadzony w ramach zadania „Silna Polonia – silna Polska. Wydarzenia polonijne za granicą w roku 2024” organizowanego przez Stowarzyszenie Odra-Niemen i finansowanego przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP. (ab)

21 grudnia tancerzy z działającego przy Stowarzyszeniu Polaków Gagauzji zespołu „Polacy Budżaka” odwiedził z życzeniami i prezentami bożonarodzeniowymi św. Mikołaj.

Prezenty na Mikołaja dla Naddniestrzan

Święty Mikołaj razem ze swoimi pomocnikami Aniołami przybył do Słobody-Raszków i zawitał do przedszkola, szkoły oraz naszych domów, a jego worek był pełen prezentów. Wszystkie dzieci zaprezentowały gościowi swoje umiejęt-

ności artystyczne. Przedszkolaki przygotowały również prezenty. Mikołaj tańczył i rozmawiał z dziećmi, zbierał obietnice dobrego zachowania na cały przyszły rok. Na koniec wręczył wszystkim wspaniałe prezenty.

Projekt został finansowany przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP w konkursie „Polonia i Polacy za granicą 2024 – Regrant” za pośrednictwem Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” im. Jana Olszewskiego. (ap)

MIKOŁAJKI W RYBNICY: Ileż grzecznych dzieci otrzymało w tym roku prezenty mikołajkowe! Dziękujemy ks. Tadeuszowi Magierowskiemu za pomoc św. Mikołajowi!

Wyjątkowy koncert dla Seniorów

Wyjątkowy, świąteczny koncert mogli obejrzeć najstarsi mieszkańcy mołdawskiego miasta Głodiany 8 grudnia 2024 roku w miejskim Centrum Kultury. Dla seniorów wystąpił polonijny zespół taneczny „Wesołe babcie” z Kiszyniowa (kierownik artystyczny Wiktoria Królikowska).

Podczas koncertu seniorska grupa artystyczna z Kiszyniowa przyciągała uwagę widzów swoją emocjonalnością i zaangażowaniem. Uczestniczki zespołu dzieliły się z innymi energią i pasją, a po występach zachęcały wszystkich do wspólnego tańca. Seniorzy z Głodian ochoczo odpowiedzieli na zaproszenie – rytmiczne ruchy zjednoczyły całą salę, wypełniając ją radością wspólnego przeżywania muzyki. To było spotkanie pełne ciepła i przedświątecznej magii.

Wydarzenie zostało zorganizowane przez Stowarzyszenie „Polska Wiosna w Mołdawii” (Kiszyniów) przy udziale Stowarzyszenia „Styrczańskie Dzwoneczki” (Głodiany) w ramach projektu „Ojczyzna o was pamięta. Seniorzy – pamięć pokoleń” sfinansowanego w ramach projektu Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP w konkursie „Polonia i Polacy za granicą 2024 – Regrant”.

Alexei Bondarciuc, koordynator projektów Stowarzyszenia „Polska Wiosna w Mołdawii”

zdjęcia: Wiktor Romaniuk

Wielokulturowa Wigilia Bożego Narodzenia w mołdawskich Sorokach

W mołdawskim mieście Soroki 14 grudnia 2024 roku odbyła się zorganizowana z inicjatywy Towarzystwa Kultury Polskiej „Jasna Góra” (Naddniestrze) i we współpracy ze Związkiem Polaków w Sorokach Wielokulturowa Wigilia. W świątecznej atmosferze spotkali się mieszkający po obu stronach Dniestru Polacy, by wspólnie celebrować wigilijne tradycje.

W spotkaniu wigilijnym udział wzięli goście z Ambasady RP w Kiszyniowie – ambasador Tomasz Kobzdej, radca minister Jacek Kasprzyk, konsul Magda Arsenicz, honorowy członek TKP „Jasna Góra” Marek Pantuła, lekarz medycyny z Krakowa Joanna Pawlik, prezes TKP „Jasna Góra” Natalia Siniawska, prezes Związku Polaków w Sorokach Rodika Młyńska, dyrektor Domu Polskiego w Biłcach Olesja Górską, redaktor naczelna „Jutrzenki” Helena Usowa, nauczycielki języka polskiego z ORPEG Jolanta Domek-Tobolska i Hanna Gałęcka oraz członkowie organizacji polonijnych z Tyraspola i Sorok.

– Istotą tego projektu było nie tylko przekazanie wiedzy o polskich tradycjach, ale – co najważniejsze – motywacja do podtrzymywania kultury polskiej, by nie zanikła i była pielęgnowana przez następne pokolenia – powiedział Marek Pantuła, jeden z inicjatorów projektu.

W programie spotkania znalazła się prezentacja multimedialna o polskich tradycjach Bożego Narodzenia, którą przedstawiła nauczycielka języka polskiego w So-

rokach Jolanta Domek-Tobolska oraz scenka teatralna „Wigilia u Borynów” z „Chłopów” Władysława Reymonta w wykonaniu grupy teatralnej działającej przy TKP „Jasna Góra”. Program uświetnił recital artysty muzyka, kompozytora i zarazem Brata Bractwa Kurkowego w Krakowie Łukasza Pawlikowskiego.

Ewangelię w trzech językach – polskim, rosyjskim i rumuńskim – przeczytał proboszcz parafii w Słobodzie-Raszków ks. Marcin Januś. Następnie dzielono się opłatkiem, składano sobie życzenia i odbyła się wieczerza wigilijna złożona z dwunastu potraw. Śpie-

wano również polskie kolędy i rozdano wszystkim uczestnikom jako prezenty paczki ze słodyczami.

Dzielony na wiele części opłatek i ciepłe życzenia wprawiły obecnych w niezwykle nastrój, otworzyły rzadko odwiedzane załki ludzkich dusz i nie był to cud...

Projekt finansowany przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP w konkursie „Polonia i Polacy za granicą 2024 – Regrant” za pośrednictwem Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” im. Jana Olszewskiego.

Natalia Siniawska,
Tyraspol

■ Uroczystą Wigilię w Sorokach otworzyli organizatorzy (od lewej): Natalia Siniawska, prezes TKP „Jasna Góra”, Rodika Młyńska, prezes Związku Polaków w Sorokach i Marek Pantuła – honorowy członek TKP „Jasna Góra”

O staropolskim smyczkowym instrumencie muzycznym opowiada artysta muzyk Łukasz Pawlikowski ▲

Wspólne śpiewanie kolęd ▼

„Wigilia u Borynów” – scenka w wykonaniu Polonusów z Tyraspola ▲

O tradycjach Bożego Narodzenia w prezentacji nauczycielki języka polskiego Jolanty Domek-Tobolskiej ▼

fot.: JUTRZENKA

W poszukiwaniu świata wartości innego człowieka

My znów w drodze,
szukając ludzi, do których
współczesna kultura i sztuka
nie docierają. Tym razem
z wigilijnym opłatkiem,
dobrym słowem i muzyką poezji
przez stępy mołdawskie.
Rodzi się nowy dotyk czasu
i nowa jakość spotkania
z drugim człowiekiem. Tuż
przed świętami Bożego
Narodzenia doświadczamy
metafizyki świata rzeczy
i swojego bytu.

Cichy, mistyczny wiatr nieustannie wieje przez mołdawskie stępy, a w okolicach spokojnej, oddalonej od cywilizacji wioski Pietropawłówka wygrywa symfonię codzienności życia zwykłych ludzi, niczym mszę h-moll Jana Sebastiana Bacha – bez sali koncertowej, wygodnych foteli, biletów wstępu. Tutaj królestwo sztuki jest w nas.

Od kilkunastu lat odwiedzam w tej wiosce naszych rodaków – rodziny państwa Sochackich i Zawadzkich. Tym razem zaprosiłem na to spotkanie artystę muzyka Brata Łukasza Pawlikowskiego z Bractwa Kurkowego w Krakowie oraz lekarza medycyny Joannę Pawlik z okolic Krakowa.

Do żyjących tu od wielu pokoleń naszych rodaków wiedzie przez niewielkie wzgórza polna droga. To tutaj znajdujemy proste, wiejskie chaty, do których gwiazdy schodzą nocną ciszą, ukazując inne, zapomniane przez nas ludzkie światy. To tutaj znajdujemy życie w jego magicznym doświadczaniu czasu – czasu, w którym

jesteśmy zjednoczeni ze swą pierwotną naturą i jesteśmy gotowi na spotkanie z drugim człowiekiem bez pustych pojęć, zwrotów i gestów

To tutaj, w Pietropawłówce, podczas spotkania wigilijnego w domostwie polskiej rodziny pojmujemy swoje myśli. Wzrok pogodnej staruszki przeszywa moje jestestwo i w jednej chwili, łapiąc oddech wieczności, przeżywam życie i śmierć, brzydotę i piękno, starość i młodość, skończoność i nieskończoność. Uderza szlachetność starszego człowieka nieposiadającego czegośkolwiek, nie licząc wiejskiego płotu i pieca do wypieku chleba czy gotowania codziennej strawy. Oto oddalenie od chaosu tego świata... Odwiedzając ludzką „bibliotekę” Pietropawłówki, poczułem, jak bije serce ludzi tam mieszkających, poczułem ich radość ze spotkania.

Wigilia Bożego Narodzenia ma miejsce w skromnej komnacie, gdzie uradowana gospodyni tego domu dzieli się z nami opłatkiem, całuje go niczym świętą relikwię

i prosi o przyjęcie życzeń... To tutaj, w tej uroczej wiosce, niczym w świątyni ludzkich dusz odnajdujemy granicę doczesności i wieczności...

A potem recital muzyki Łukasza Pawlikowskiego. Artysta gra na suce biłgorajskiej swój utwór, skomponowany specjalnie na to wydarzenie jeszcze w Polsce. Kreując za pomocą poezji dźwięku na wiejskim podwórku swoją muzyczną rzeczywistość, ukazuje jak rodzi się w nas prawda spotkania człowieka z człowiekiem. Grywał na niej jednej światowej scenie – w Europie czy w USA, a jednak to wolne od lęku przed prawdziwym, prostym życiem spotkanie, odsłoniło właśnie w tej chwili nowe, nie-realne barwy naszego bytu.

Krętą, wąską polną dróżką oddaliliśmy się od wioski, gdzie noc jest nocą, a dzień jest dniem i nie kupisz tutaj będącego przejawem ludzkiej wolności spotkania z drugim człowiekiem...

Marek Pantuła,
Przemysław

Łukasz Leon PAWLIKOWSKI

Artysta muzyk, multiinstrumentalista, kompozytor.

Urodził się w Krakowie w rodzinie muzyków i lutników z wielopokoleniowymi tradycjami.

Absolwent słynnego Berklee College of Music w USA (jedna z najlepszych uczelni muzycznych na świecie wg. rankingów Forbes i Billboard), gdzie jako pierwszy Polak studiował na pełnym stypendium podwójny kierunek studiów (*Double Major Degree*). Laureat wielu nagród na konkursach krajowych i międzynarodowych, zarówno solowych jak ich kameralnych. Jest stypendystą polskiego programu dla wybitnie uzdolnionych Krajowego Funduszu na rzecz Dzieci, stypendystą małopolskiej fundacji Sapere Auso oraz Stypendium Edukacyjnego im. E. i A. Jerzmanowskich.

Za swoje osiągnięcia został trzykrotnie wyróżniony przez Prezydenta Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa. Członek Europejskiego Forum Muzyki Polskiej, a także brat rzeczywisty Krakowskiego Bractwa Kurkowego, gdzie skupia się na promocji polskiej kultury i tradycji.

Jest także współzałożycielem zarejestrowanego w Unii Europejskiej i USA Europejskiego Instytutu Sztuki, Nauki i Innowacji (EIASI).

Dokonał wielu prawykonania światowych polskich i zagranicznych kompozytorów i jako solista występował w wielu krajach Europy oraz w USA. Był członkiem wielu różnorodnych zespołów kameralnych. Nagrywał do płyt, dla radia oraz telewizji. Jako muzyk sesyjny zrealizował dziesiątki nagrań studyjnych. Koncertuje, uprawiając wiele gatunków muzycznych – od muzyki klasycznej i współczesnej przez muzykę żydowską, po jazz i tango oraz muzykę etniczną (w szczególności polską muzykę ludową). Jako solista występował z takimi orkiestrami i zespołami jak m.in. Orkiestra Akademii Beethovenowskiej, Sinfonietta Cracovia, Archi di Slovakia, Kwartet Polski Deutsche Oper Berlin, Cracovia Danza, Wirtuozzi Lwowa. Był koncertmistrzem wiolonczel Młodzieżowej Orkiestry Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Filmowej w Europie, koncertmistrzem wiolonczel Orkiestry Akademii Beethovenowskiej, a także członkiem Kameralnej Orkiestry Niemieckiego Radia oraz amerykańskiej Boston Philharmonic Youth Orchestra (BPYO).

Swoją karierę rozpoczął w wieku 6 lat, występując w Teatrze im. J. Słowackiego w Krakowie, gdzie do dziś występuje w *Krakowskim Salonie Poezji* Anny Dymnej. W wieku 8 lat jako solista zadebiutował z Orkiestrą Beethovenowską w *Synagodze Tempel* w Krakowie. W wieku 10 lat na zaproszenie Elżbiety Pendereckiej jako solista wykonał *Rapsodię Węgierską* D. Poppera. Sztukę gry i wykonawstwa muzycznego pogłębiał m.in. pod kierunkiem D. Imielowskiej, W. Hermana, E. Friesena, E. Stefańskiej, K. Kennera, M. Cie-

fot. D. Imielowska

niawy, D. Augustyn, M. Pomianowskiej, G. Żysłina, A. Norasa, J. Reulinga. Jako nastolatek pobierał prywatne lekcje w domu Krzysztofa Pendereckiego nad interpretacją jego utworów. To doświadczenie bardzo wpłynęło na późniejszy rozwój Pawlikowskiego jako twórcy i kompozytora. Zagrał pierwszy koncert w nowo powstałym Europejskim Centrum Muzyki Krzysztofa Pendereckiego w Łusławicach. Na scenie Deutsche Oper Berlin m.in. *Capriccio per Siegfried Palm* na Jubileuszowym Koncercie z okazji 80. urodzin Maestro Pendereckiego. Wystąpił także z koncertem muzyki polskiej w Senacie RP. Swoje umiejętności obecnie doskonalą na Akademii Muzycznej im. K. Pendereckiego w Krakowie, gdzie skupia się na zagadnieniach tradycyjnej muzyki folkloru polskiego i światowego, wykonawstwie współczesnym oraz kompozycji i aranżacji.

Miał zaszczyt występować z takimi muzykami jak Janusz Muniak, Catalin Ilea, Claude Lelong, Dorota Imielowska, Elżbieta Stefańska, Mariola Cieniawa, Kevin Kenner czy Jascha Lieberman; a także z najznakomitszymi polskimi aktorami takimi jak Anna Polony, Anna Dymna, Zofia Kućówna, Jerzy Trela, Halina Kwiatkowska, Krzysztof Globisz. Współpracował z wybitnymi twórcami, jak Krzysztof Penderecki, Kevin Kenner, Benjamin Zander oraz takimi gwiazdami amerykańskiej muzyki filmowej, jak Ramin Djawadi czy twórcą legendy zespołu Metallica, producentem i menedżerem Michaeliem Alago.

Konkurs skierowany jest
do dzieci i młodzieży polonijnej

Witajcie Uczniowie, Nauczyciele, Rodzice,
z radością i satysfakcją zapraszamy Was do udziału w XVI edycji konkursu „Być Polakiem”. Z radością, bo w najdalszych zakątkach świata młodzież, mająca polskie pochodzenie, choć bardzo często inne niż polskie obywatelstwo, będzie myślała, jak opisać osobiste przeżywanie polskości, jak wytłumaczyć fenomen angażowania się w sprawy polskie, jak wyznaczyć granicę poświęcenia dla Polski. Odpowiedzi na te pytania to dla uczestników Konkursu duże wyzwanie. To prawda, ale trudny będzie tylko pierwszy krok, postanowienie, że warto podjąć ten wysiłek. Kiedy decyzja zostanie podjęta i zaczniesz zbierać materiał, podróżować po historii Polski i mapie Rzeczypospolitej, a potem rysować, pisać i nakręcać filmy na Konkurs, dojdziecie do wniosku, że to pasjonujące zadanie, bo dowiadujecie się o rzeczach i wydarzeniach, o których istnieniu nie mieliście pojęcia. Życzymy Wam takich przeżyć.

Ten wysiłek zaowocuje lepszym zrozumieniem spraw polskich, dumą ze zwycięstw i sukcesów na przestrzeni wielowiekowej historii i współczesności Polski. Czekamy na wasze prace i zapraszamy wszystkich na Galę, kończącą tę edycję – 10 lipca 2025 roku do Zamku Królewskiego w Warszawie.

Organizatorzy

TEMATY

GRUPA I, plastyczna: 6-9 lat
Zilustruj twój ulubiony wiersz dla dzieci polskiego poety.

GRUPA II, literacka: 10-13 lat
„Piękna nasza Polska cała”. Opisz wierszem lub prozą niezwykle dla ciebie miejsce w Polsce.

GRUPA III, literacka: 14-16 lat
„Tysiąc lat temu koronowano pierwszego króla Polski Bolesława Chrobrego. Jaka inna polska postać historyczna zasługuje na przydomek «chrobry», czyli «dzielny»?”.

GRUPA IV, literacka: 17-22 lata
„Dwadzieścia lat Polski w Unii Europejskiej. Jakie zmiany, które zaszły w tym czasie, uważasz za najważniejsze dla siebie i swoich rówieśników?”.

GRUPA V, filmowa: 9-22 lata
Dwie podgrupy wiekowe: 9-15 lat oraz 16-22 lata
„Miłość niejedno ma imię”. Przełóż na język filmowy wybrany polski wiersz o miłości.

KOŃCOWY TERMIN

PRZESYŁANIA PRAC KONKURSOWYCH – 16.03.2025 r.

Organizatorem Konkursu jest Fundacja „Świat na Tak”.
Więcej szczegółów na stronie konkursu: www.bypolakiem.pl

PATRONI ROKU 2025

Kogo powinniśmy celebrować
i obdarzyć pamięcią
w 2025 roku?

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej
uchwalił, że patronatami
2025 roku są:

Stefan Żeromski – pisarz,
100. rocznica śmierci

Antoni Słonimski – poeta,
130. rocznica urodzin

Olga Boznańska – malarka,
160. rocznica urodzin

Franciszek Duszeńko – rzeźbiarz,
100. rocznica urodzin

Gen. Kazimierz Sosnkowski –
140. rocznica urodzin

**Rok Milenium koronacji
dwóch pierwszych królów**

**Rok Polskich Bohaterów
z Katynia, Miednoje
i Ostaszkowa.**

Senat Rzeczypospolitej Polskiej
uchwalił, że patronatami 2025
roku są:

Ks. prof. Józef Tischner –
25. rocznica śmierci

**Maria Pawlikowska-
Jasnorzewska** – poetka,
80. rocznica śmierci

Władysław Stanisław Reymont –
pisarz, noblista, 100. rocznica
śmierci

Wojciech Jerzy Has – wybitny
reżyser, 100. rocznica urodzin

**Redakcja „Jutrzenki” czeka na
sprawozdania z wydarzeń ma-
jących związek z uczczeniem
pamięci wyżej wymienionych
patronów. Mile widziane rów-
nież wspomnieniowe artykuły
dotyczące tych wybitnych po-
staci i wyjątkowych rocznic.**

Finał XXXIII Konkursu Recytatorskiego im. Adama Mickiewicza „Kresy”

W finale XXXIII Konkursu Recytatorskiego im. A. Mickiewicza dla Polaków z Zagranicy „Kresy 2024” w Białymstoku wzięło udział 24 recytatorów z dziesięciu krajów: Litwy, Czech, Białorusi, Łotwy, Kazachstanu, Mołdawii, Rumunii, Ukrainy, Gruzji i Uzbekistanu. Mołdawię reprezentowali Anton Wojewódzki z Domu Polskiego w Bielsku (nauczycielka Hanna Gałęcka) i Regina Cușnir z Domu Polskiego w Styrzy (nauczyciel Sławomir Olszewski).

Wyniki konkursu ogłoszono podczas koncertu galowego w Białostockim Teatrze Lalek. Uroczystość swoją obecnością zaszczylił m.in. Robert Tyszkiewicz, koordynator Senatu RP ds. Polonii i Polaków za granicą, prezydent Białegostoku Tadeusz Truskolaski. Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” reprezentowali Przewodniczący Zarządu Krajowego SWP Tomasz Różniak, jego zastępczyni Zenka Bańkowska oraz Anna Kietlińska – Prezes Podlaskiego Oddziału Wspólnoty Polskiej.

– Inicjatywa, która ma tyle lat, z pewnością nie jest inicjatywą przypadkową. Pokazuje, że stoi na mocnych fundamentach i że ma potrzebę istnienia, spotyka się z bardzo dobrym odzewem i odbiorem – opowiedział Robert Tyszkiewicz, koordynator Senatu RP ds. Polonii i Polaków za granicą. Przekazał uczestnikom i organizatorom konkursu pozdrowienia od marszałek Senatu Małgorzaty Kidawy-Błońskiej i zapewnił o jej wsparciu dla tego projektu, podkreślając zarazem, że „Kresy” spotykają się z bardzo dużym odzewem.

– Wysłuchaliśmy prezentacji recytatorskich, w których utwory Adama Mickiewicza, naszego wieszcz, współbrzmiały z utworami Słowackiego, Prusa oraz autorów współczesnych, m.in.

Poświętowskiej, Szymborskiej, Herberta, Gałczyńskiego, Mrożka, ks. Twardowskiego i Tokarczuk. Świadomy dobór repertuaru i dojrzałość wypowiedzi artystycznej świadczą o wysokich umiejętnościach recytatorów i ich instruktorów oraz o dużym szacunku do polskiego słowa – powiedział przewodniczący komisji oceniającej prof. Piotr Damulewicz, aktor Białostockiego Teatru Lalek, pedagog i animator kultury.

– Chyba nie ma lepszej promocji naszego kraju, języka ojczystego, naszej literatury niż tysiące młodych ludzi, biorących udział w eliminacjach, mówiących i recytujących po polsku – powiedział podczas gali prezydent Białegostoku Tadeusz Truskolaski, który objął honorowym patronatem finał konkursu „Kresy” w Białymstoku.

Nagrodę za interpretację utworu Adama Mickiewicza otrzymała **Ksenia Urinowa** z Uzbekistanu. Miejsce trzecie przypadło **Zigmarsowi Litavnieksowi** z Łotwy. Drugie miejsce zajęła **Karolina Filipczyk** z Czech. Pierwsze miejsce zdobył **Dominik Wołkownikowski** z Litwy. Nagroda Grand Prix zyskała **Izabela Uczkuronyte** z Litwy. Nagroda publiczności **Ksenia Urinowa** z Uzbekistanu – lalka ufundowana przez Białostocki Teatr Lalek.

Osoby wyróżnione w XXXIII Konkursie Recytatorskim im. A. Mickiewicza „Kresy”: **Wojciech Bureś** z Czech; **Anton Wojewódzki** z Mołdawii; **Robert Duka** z Łotwy; **Tomasz Suckiel** z Litwy; **Jarema Kowalczyk** z Ukrainy.

■ Finaliści „Kresów 2024” z Mołdawii – Anton Wojewódzki i Regina Cușnir oraz nauczyciel języka polskiego Sławomir Olszewski w Białymstoku

ANTON WOJEWÓDZKI
z Bielic w Mołdawii
otrzymał w tym konkursie
zaszczytne wyróżnienie.
W rozmowie
z naszą redakcją
uczeń Domu Polskiego
w Bielicach opowiada
o przebiegu finału
konkursu i pobycie
w stolicy Podlasia:

– To nie był mój pierwszy udział w tym wydarzeniu. W roku 2023 zająłem drugie miejsce w eliminacjach centralnych konkursu „Kresy” w Mołdawii, a w roku 2024 udało mi się wygrać, więc miałem szczęście dwa razy uczestniczyć w finale konkursu w Białymstoku.

Po spotkaniu organizacyjnym mieliśmy zajęcia od rana do wieczora. Najpierw odbyły się warsztaty muzyczne, na których mogliśmy podszlifować swoje umiejętności wokalne. Podczas warsztatów aktorskich spróbowałem swoich sił na scenie. Zorganizowano też dla nas zajęcia taneczne, z dykcji i teatralne.

W Białostockim Teatrze Lalek obejrzałem dwa spektakle – „Z głową byka” i „Pustostany”. Bardzo ciekawa była wizyta w „Piwnicy Lalek” tego teatru, gdzie mogliśmy zobaczyć lalki, maski, rozmaite teatralne rekwizyty, kostiumy, a nawet całe dekoracje ze sztuk, które zeszyły z afisza. Drugiego dnia odbyło się spotkanie z reżyserem konkursu „Kresy”, a w trzecim dniu miały miejsce próby koncertu galowego, które wstępnie były

■ Anton Wojewódzki podczas koncertu galowego w Białostockim Teatrze Lalek

sprawdzianem naszych umiejętności scenicznych. Oczywiście, nie zapominaliśmy o wieczornych spacerach po centrum Białegostoku!

Konkurs recytatorski odbył się jak zwykle w Białostockim Teatrze Lalek. Po kolei recytowaliśmy na scenie wybrane przez siebie utwory z literatury polskiej. Wygłosiłem dwa wiersze: Wisławy Szymborskiej „Obóz głodowy pod Jasłem” i Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego „Rozmowa liryczna”. Jak powiedziano nam po konkursie: „Każdy wyrecytowany tekst zawierał włożoną w niego duszę Kresowianina”.

Uczestniczyliśmy również w uroczystym wieczorze wigilijnym, w trakcie którego poznaliśmy polskie smaki i tradycje

bożonarodzeniowe, dzieliliśmy się opłatkiem i śpiewaliśmy kolędy. Był to czas, w którym słowa polskich poetów i magia świąt stworzyły niezapomniany klimat.

Na gali finałowej już mogliśmy zaprezentować swoje umiejętności. To był dzień pełen prób i przygotowań. Nasz teatralny spektakl składał się z pokazów recytatorskich, tanecznych, muzycznych i oczywiście aktorskich. Widownia była przepelniona. Otrzymaliśmy gorące brawa.

A następnie ogłoszono oficjalny werdykt jury. Otrzymałem wyróżnienie i byłem szczęśliwy. Jestem bardzo wdzięczny swojej nauczycielce języka polskiego pani Hannie Gałęckiej!

ANTON WOJEWÓDZKI ma 17 lat i mieszka w Bielicach. Od czterech lat z pasją uczy się języka polskiego w Domu Polskim. Aktywnie uczestniczy w życiu bieleckiej Polonii, którą uważa za swoją drugą rodzinę. Fascynuje go polska literatura oraz historia. Dla Antona „Kresy” są szansą na rozwój osobisty i możliwością głębszego poznania kultury polskiej. Chłopak ma ambitne plany na przyszłość, bowiem zamierza studiować w Polsce oraz marzy o zostaniu programistą.

Kolęda płynie z wysokości

Pod koniec grudnia 2024 roku w kościele św. Archaniołów w Bielcach odbył się Festiwal Kolęd Polskich. Wydarzenie przyciągnęło liczne grono uczestników oraz publiczność, tworząc wyjątkową, świąteczną atmosferę.

Celem Festiwalu Kolęd Polskich jest upowszechnienie i podtrzymywanie tradycji wspólnego śpiewania kolęd i pastorałek, promowanie środowisk twórczych, szerzenie wartości chrześcijańskich oraz integracja międzypokoleniowa.

W występach, które odbyły się w niedzielę 22 grudnia, wzięły udział zespoły wokalne z Biela i okolicznych wiosek – Grigorówki i Styrzy. Aby dzielić się radością kolędowania, do Biela przybyli też artyści z Nadnistrza – ze Słobody-Raszków i Rybnicy.

Uczestnicy festiwalu prezentowali bardzo różnorodny repertuar – od tradycyjnych kolęd i pastorałek po współczesne piosenki bożonarodzeniowe. Swoim talentem i zaangażowaniem zachwycali wszystkich dzieci i młodzież z Domu Polskiego w Bielcach (zespoły „Jaskółki” i „Biedroneczki”) oraz wokalistki zespołu „Rapso-

dia” z Domu Dziecięcej Twórczości w Bielcach – wychowankowie Malwiny Russu. Było uroczyste, odświeżające i wzruszające. Wykonawcy stanęli na wysokości zadania, pozwalając słuchaczom przeżyć chwile radości, wprowadzając niepowtarzalną atmosferę w naszą codzienność.

Wydarzenie zostało zorganizowane przez Stowarzyszenie „Dom Polski” w Bielcach i sfinansowane przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP w konkursie „Polonia i Polacy za granicą 2024 – Regrant” za pośrednictwem Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” im. Jana Olszewskiego. (sl)

i uczy miłości...

zdjęcia: www.facebook.com/StowarzyszenieDomPolskiwBielcach

Jubileusz 60-lecia Przedszkola nr 89 „Jaskółka” w Kiszyniowie

W dniu poprzedzającym Boże Narodzenie 2024 w Przedszkolu nr 89 „Jaskółka” miały miejsce uroczystości związane z obchodami 60-lecia istnienia tej placówki na mapie Kiszyniowa. Spotkanie to, ze wszech miar wyjątkowe, miało w sobie również rys polski, ponieważ w przedszkolu uczą się języka polskiego dwie grupy dzieci.

Była to uroczystość pełna wzruszeń i wspomnień, świętowana w gronie dzieci, rodziców, nauczycieli oraz zaproszonych gości.

Wychowankowie przedszkola zaprezentowali bogaty program artystyczny, na który złożyły się wiersze, piosenki i tańce. Maluchy w czterech językach – rumuńskim, rosyjskim, polskim i angielskim – recytowały wiersze o jaskółkach, które mają niezwykłą umiejętność opiekowania się swoimi pisklętami, a także opowiadały o tym, co dzieci lubią robić w przedszkolu. Życzenia z okazji Świąt Bożego Narodzenia i rocznicy składano także po polsku – od dzieci z polskich grup oraz przedstawicieli polonijnych organizacji.

– Nasze przedszkole współpracuje z dwoma polonijnymi organizacjami – Polskim Towarzystwem Medycznym oraz Stowarzyszeniem „Polska Wiosna w Mołdawii” i bierze udział we wszystkich uroczystościach i świętach polonijnych w Kiszyniowie – powiedziała redaktorka pani Urszula Brożek, nauczycielka języka polskiego skierowana do pracy w przedszkolu przez ORPEG.

– Współpraca z „Polską Wiosną w Mołdawii” zaowocowała też bliższymi relacjami z działającym przy Stowarzyszeniu zespołem tanecznym „Wesołe Babcie”. Tym razem wzbogaciły one występ grup polskich krakowiakiem – dodała.

Wśród zaproszonych gości znaleźli się przedstawiciele ad-

ministracji miasta i instytucji edukacyjnych, którzy pogratulowali przedszkolu 60-lecia działalności, składając najserdeczniejsze życzenia i podziękowanie pracownikom za poświęcenie i profesjonalizm, za troskę o najmłodszych członków kiszyniowskiej społeczności.

Przedszkole nr 89 „Jaskółka” działa od 1964 roku jako przedszkole publiczne. Placówka zapewnia warunki do wielokierunkowej aktywności, organizując różnorodne, ciekawe formy zajęć. Przedszkole skutecznie wspomaga rodzinę w ukierunkowaniu rozwoju dziecka, zgodnie z jego wrodzonym potencjałem i możliwościami rozwojowymi. Oferuje zajęcia z językiem obcym – angielskim lub polskim. Młodzi kiszyniowianie, którzy są dwujęzyczni, uczą się nowych słów w języku obcym praktycznie równocześnie z opanowywaniem nowych zasad mowy w językach rumuńskim i rosyjskim, co daje bardzo dobre efekty.

(jk)

Kultywowanie polskości w Mołdawii
to zasługa takich miejsc jak przedszkole w Kiszyniowie

Duch polskości połączył pokolenia –
gościnny występ zespołu „Wesołe Babcie”

zdjęcia: Larysa Judycka

Grono pedagogiczne Przedszkola nr 89
„Jaskółka” w Kiszyniowie

Świąteczny koncert w Komracie

Tuż przed świętami, 14 grudnia 2024 roku w Stowarzyszeniu Polaków Gagauzji odbył się koncert świąteczny z udziałem dzieci uczęszczających na zajęcia języka polskiego oraz zespołu „Polacy Budżaka” (kierownik artystyczny Elena Dieczewa).

– W świątecznej i ciepłej atmosferze widzowie słuchali wierszy o Bożym Narodzeniu i kolęd oraz oglądali piękne tańce. To spotkanie przepełnione muzyką, uśmiechem i serdecznością na długo pozostanie w naszych sercach – powiedziała Lubow Bargan, prezes Stowarzyszenia Polaków Gagauzji.

zdjęcia: Lubow Bargan

Spotkanie opłatkowe w stolicy Mołdawii

Z radością dzielimy się wspomnieniami z naszego corocznego Spotkania Opłatkowego, które odbyło się w atmosferze pełnej ciepła. Pod jednym dachem zgromadziło się ponad 70 osób – Polonusi oraz sympatycy Polski z różnych miejscowości Mołdawii.

Wydarzenie rozpoczęło się od występów lokalnych artystów. Mogliśmy wysłuchać polskich wierszy o tematyce bożonarodzeniowej oraz wspólnie zaśpiewać kolędy.

Nie zabrakło również jarmarku charytatywnego, na którym zaprezentowano ponad 50 ręcznie wykonanych wyrobów.

Najbardziej wzruszającym momentem wieczoru było tradycyjne dzielenie się opłatkiem, składanie życzeń i rozmowy, które przywoływały wspomnienia z dzieciństwa i wzmocniły więzi z polską tradycją.

Dziękujemy wszystkim, którzy przyczynili się do organizacji tego wydarzenia – artystom, wolontariu-

szom oraz uczestnikom spotkania. Wspólnie tworzymy przestrzeń, w której polska tradycja żyje i rozwija się!

Projekt „Wigilijny Opłatek – zjazd tradycyjny Polonii” finansowany przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP w konkursie „Polonia i Polacy za Granicą 2024 – Regranting” za pośrednictwem Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” im. Jana Olszewskiego.

Alexei Bondarciuc, Kiszyniów

zdjęcia: Mirosław Horyn

Początek roku 2025 przyniósł
wieści o śmierci

POLINY STATKIEWICZ

zasłużonej działaczki mołdawskiej Polonii,
prezes Koła Polskich Rodzin w Grigorówce
w latach 2005-2018

Polina Statkiewicz (26.03.1938 - 15.01.2025)

Z wielkim smutkiem informujemy, że 15 stycznia 2025 roku zmarła w wieku 86 lat w Kiszyniowie Polina Statkiewicz – prezes Koła Polskich Rodzin w Grigorówce w latach 2005-2018.

Polina Statkiewicz (z d. Fukarewicz) urodziła się 26.03.1938 roku w Nowych Jezarenach (Mołdawia). Była specjalistą branży budowlanej.

Z inicjatywy Poliny Statkiewicz polskie rodziny z Grigorówki zaczęły szukać swoich korzeni, podtrzymywać tradycje przodków, promować polską kulturę, wychowując młodzież w duchu patriotyzmu i miłości do Polski. Przez wiele lat Polina Statkiewicz była dla środowiska polonijnego w Mołdawii wzorem troski o ludzi, opiekunki tradycji i polskiej patriotki.

Prócz aktywnej działalności społecznej Polina Statkiewicz spełniała się w życiu osobistym jako szczęśliwa małżonka, matka i babcia. Miała troje wnuków i dwóch prawnuków.

Za działalność na rzecz mołdawskiej Polonii została wyróżniona medalem „Pro Memoria” (2013) oraz Krzyżem Kawalerskim Orderu Zasługi Rzeczypospolitej Polskiej (2019).

Cześć Jej pamięci!

Stowarzyszenie „Polska Wiosna w Mołdawii”
Redakcja „Jutrzenki”

Се Человек!

Эти слова можно сказать немногим людям в наше непростое время. Но речь идет именно о таком Человеке – Полине Филипповне Статкевич, о нашей тете Поле.

В этой, на первый взгляд, слабой, невысокого роста женщине скрывалась такая сила и твердость характера, что многие мужчины могли бы ей позавидовать.

Именно она, Полина Филипповна Статкевич, стала основателем Польской общины села Григоровка в 2006 году. Именно она, наша тетя Поля, собрала вокруг себя наследников поляков, некогда основавших нашу Григоровку и живших здесь. Изначально община насчитывала около 15 человек. Но усердие, трудолюбие, настойчивость, самоотдача, добрый пример этой простой женщины дали свои плоды. Община с каждым годом пополнялась людьми, продвигающими культуру и традиции польского народа.

В 2006 году по инициативе Полины Филипповны был создан детский вокальный ансамбль «Варшавка», который дебютировал на фестивале «Польская Весна в Молдавии» в Кишиневе.

По настоянию тети Поли 25 членов общины прошли курсы польского языка, собеседование и получили Карту поляка. Община села Григоровка росла, укреплялась и жила благодаря стараниям Полины Филипповны Статкевич.

В жизни каждого человека есть люди, которые своей мудростью направляют, поддерживают, ведут по жизни. Счастлив тот, кому встретился такой человек. Лично для меня, помимо наставницы, тетя Поля стала настоящей подругой, с которой мы могли долго говорить по телефону, делиться сокровенным, зная, что все сказанное останется между нами. Уехав из Григоровки в Кишинев, Полина Филипповна не переставала переживать за наш приход и священников, ежедневно ровно в 15.00 молясь за всех. Она была глубоко верующим человеком.

Каждый, кто был знаком с Полиной Филипповной Статкевич, сегодня чувствует боль потери. В мире стало меньше света, тепла и доброты, когда перестало биться ее сердце, в котором находилось место для каждого. Она умела дружить, сочувствовать и радоваться жизни.

Земля тебе пухом, наш хороший человек, а душе – вечный покой. Мы помним о вас, дорогая наша тетя Поля!

Пускай они не с нами, мы их любим,
И вспоминаем радостные дни,
И наше сердце никогда их не забудет,
Как-будто где-то рядышком они...

Антонина Градинарь
председатель Круга польских семей в Григоровке

Towarzystwo Kultury Polskiej „JASNA GÓRA” (Naddniestrze)

Już niedługo kończymy remont sali sportowej „Fitness” we wsi Raszków (rejon Kamionka, Naddniestrze). Będzie to nowoczesna sala sportowa, z której będą mogli korzystać mieszkańcy Raszkowa, zarówno dzieci, młodzież jak i dorośli. Sala została wyremontowana w celach profilaktyki zdrowotnej, relaksu i zadbania o swoje zdrowie fizyczne i psychiczne.

Projekt został realizowany przy wsparciu Ambasady RP w Mołdawii w ramach polskiej współpracy rozwojowej ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

Związek Polaków w Sorokach

W siedzibie Związku Polaków w Sorokach przy ulicy M. Malamud 30 zakończono montaż instalacji grzewczej. Projekt sfinansował Instytut Rozwoju Języka Polskiego im. świętego Maksymiliana Marii Kolbego ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej. Dziękujemy!

Polacy z Sorok również serdecznie dziękują Stowarzyszeniu „Wspólnota Polska” za wspieranie nauczania języka polskiego i historii oraz pomoc w pielęgnowaniu kultury i tradycji w ich środowisku poprzez finansowanie i realizację projektu „Utrzymanie i funkcjonowanie szkół i przedszkoli polonijnych i polskich za granicą 2024”.

Słowarzyszenie Polaków Gagauzji

Pod koniec listopada 2024 roku Polacy w Komracie realizowali projekt „Utrzymanie, drobny remont i wyposażenie siedziby Stowarzyszenia Polaków Gagauzji”. Projekt został finansowany przez Stowarzyszenie „Odra-Niemen” ze środków Kancelarii Rady Ministrów RP.

Dzięki temu projektowi w siedzibie Stowarzyszenia wykonano drobny remont, stworzono też sprzyjające warunki do nauczania języka polskiego poprzez modernizację oświetlenia w klasie języka polskiego. Zakupiono również laptop i drukarkę.

Remont został zakończony w dzień św. Andrzeja, kiedy to uczniowie uczęszczający na zajęcia języka polskiego, tancerze z polonijnego zespołu „Polacy Budzaka” oraz zaproszeni goście wzięli udział w wieczorze andrzejkowym. Uczestnicy spotkania byli pozytywnie zaskoczeni wyglądem odnowionych i wyremontowanych w ciągu miesiąca pomieszczeń siedziby Stowarzyszenia Polaków Gagauzji.

na podst. informacji z facebooku organizacji polonijnych

Zimowa wędrówka po Jurze

Jura Krakowsko-Częstochowska, choć kojarzona bardziej z latem, zimą również ma swój urok. Liczne zamki przyciągają turystów pięknymi widokami i mrocznymi legendami. Zimą można tutaj także wybrać się na spacer w rakietach śnieżnych i odkrywać piękno jaskiniowych szlaków.

Bobolice to położona w samym sercu Jury niewielka miejscowość zatopiona wśród wapiennych ostańców. Jej powstanie nierozdzielnie wiąże się z istniejącym tu zamkiem. Zamek Bobolice został zbudowany w połowie XIV wieku przez króla Kazimierza Wielkiego. Był elementem systemu obronnego jurajskich warowni, które chroniły zachodniej granicy królestwa od strony Śląska.

Wraz z zamkiem, w Bobolicach powstała osada, którą zamieszkiwali rzemieślnicy, kupcy, rolnicy. Pod zamkiem znajdowała się kuźnia, browar, gospoda oraz inne zabudowania gospodarcze. Na przestrzeni wieków Bobolice oraz tutejszy zamek wielokrotnie zmieniały właścicieli.

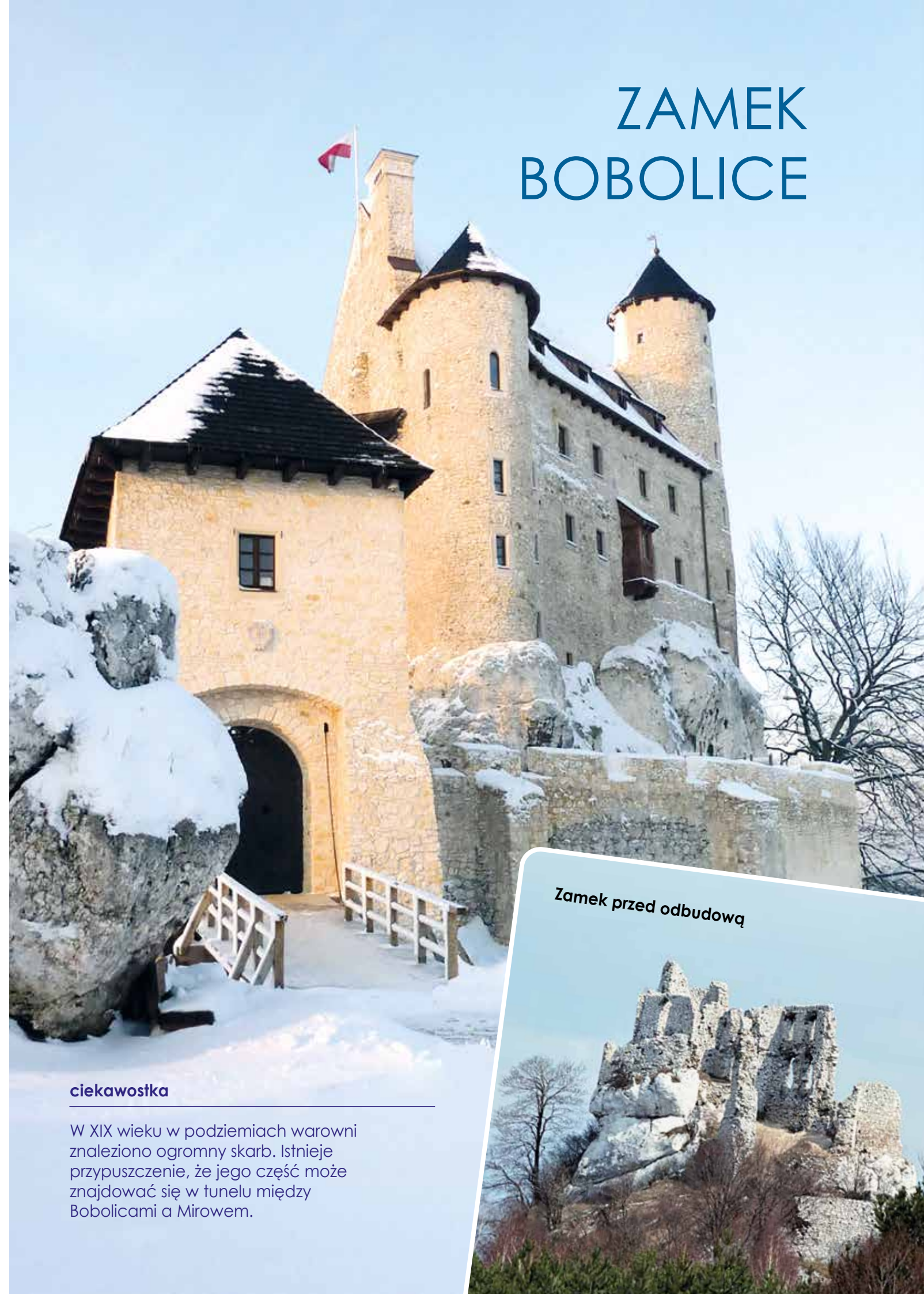
Zamek oraz jego okolice mocno ucierpiały podczas kilkunastu najazdów. Najbardziej dramatyczny okazał się „potop szwedzki”, od czasu którego zamek zaczął popadać w ruinę. Ostatnią świetną kartę w historii Bobolic zapisał król Jan III Sobieski, który obozował pod murami tutejszego zamku, udając się do Krakowa na koncentrację wojsk przed odsieczą wiedeńską.

Dziś, po trwającej wiele lat rekonstrukcji, Zamek Bobolice powrócił do stanu z lat swojej największej świetności. Wraz z nim, tak jak przed wiekami, rozwija się cała okolica. W Bobolicach powstał hotel oraz restauracja, a miejscowość stała się jednym z najpopularniejszych adresów na turystycznej mapie Polski.

Opr. **Elena Dudari**

zdjęcia: zamekbobolice.pl, nocowanienajurze.pl

ZAMEK BOBOLICE

Zamek przed odbudową

ciekawostka

W XIX wieku w podziemiach warowni znaleziono ogromny skarb. Istnieje przypuszczenie, że jego część może znajdować się w tunelu między Bobolicami a Mirowem.

Towarzystwo Kultury Polskiej „Jasna Góra” (Naddniestrze) dziękuje Pani Prezydentowej RP Agacie Kornhauser-Dudzie za prezenty dla naszej organizacji społecznej, w tym tablicę interaktywną! Życzymy dużo zdrowia, szczęścia i wszelkiego dobra!